Király Klára

Hírek a börtönvilágból

Börtöntermékeket árusító helyek Rómában

A Herald Kiadó, az Infocarcere és a Gisca szervezetek önkénes alapon nyújtott segítése révén az olasz főváros több terén börtöntermékek árusítására kerülhet sor.

A Velletri büntetőintézet által előállított borok és különféle mézek, a Vitebro börtönben termesztett fűszernövények, továbbá egy, a római börtönlakók által írt történeteket tartalmazó kiadvány vásárolhatók meg az elárusító helyeken. A befolyt bevételt a börtönök a saját céljaikra fordítják.

Forrás: I prodotti dei condennati da Marcello Teono. Manifesto Messaggero di Roma, 2006. 04. 19.

Egészséges fogak az olasz börtönökben

A római George Eastman Kórház fogászatának orvosai rendszeresen kezelik Lazio tartomány büntetés-végrehajtási intézeteinek az elítéltjeit. A Kórház fogászata a legmodernebb eszközökkel rendelkezik. Az orvosok a szájüreg megbetegedéseinek kezelésén kívül elvégzik a fogak ellenőrzését is. Olaszországban hasonló kezdeményezés eddig még nem volt. A program a büntetés-végrehajtási intézetek és az Olasz Fogászok Egyesülete által aláírt szerződés alapján működik.

Forrás: Controllo dei Denti nel prigione da Carlo Borghino. Il Giornale di Lazio, 2006. 04. 16.

Az olaszországi rehabilitáció társadalmi ügy

2006. április végétől júniusig, heti ütemezéssel a Speranza és az Icaro önkéntes szervezetek és az udinei közigazgatási kerület közös találkozókat szerveztek a civil lakosság és a tartományban található börtönök számára.

A cél az volt, hogy a közvéleményt érzékenyebbé tegyék a börtönszemélyzet problémái iránt, valamint megértessék a börtön falain belüli életet, ezzel is elősegítve az elítéltek rehabilitációját. Az ötlet kidolgozói remélik, hogy a társadalom fogadókészségén lehet javítani.

Forrás: L'aiuta della societá da Giulio Crappan. Corriere della Sera, 2006. 04. 16.

Brit börtönkönyvtárak

A brit büntetés-végrehajtási intézetek könyvtárai jól felszerelt helyek, amelyek nagy támogatást tudnak nyújtani a tanulni vágyó elítélteknek. A helyi önkormányzatok működtetik, és látják el könyvekkel és újságokkal őket. Lehetőség nyílik a kölcsönzésére is.

A legnagyobb gondot az okozza, hogy az olvasótermek kihasználatlanul állnak a nap jelentős részében. Ez a tendencia mindenhol megfigyelhető. Az intézetek nagy há-

nyada csak kéthetente egyszer ad könyvtár-látogatási engedélyt a fogvatartottaknak. A szakemberek szerint szükség lenne a szabályok módosítására és a könyvtárhasználat oktatási programokba való integrálására. A távoktatást, önellenőrzést és nyelvtanulást biztosító könyvek és kiadványok számát is növelni kellene.

A másik fontos kérdés az internet használata. Az internet-hozzáférés nélkülözhetetlen a távoktatások esetében, hiszen a szervezőkkel csak így lehet kapcsolatot tartani. Az internet-használat megtagadása távol tartja az elítélteket a munkaerőpiactól is, hiszen ma minden munkahelyen alapvető követelmény az internet alapfokú ismerete. Sok intézetben ez a tanulási forma el van zárva az elítéltek elől, mivel biztonsági okok miatt nem kapnak internet-hozzáférést.

A „Fórum az elítéltek oktatásáról" című tanácskozáson elhangzott, hogy a Börtönszolgálatokon múlik a probléma megoldása. A biztonságos internet olyan szoftver segítségével jöhetne létre, amelyet ma már sok szülő is használ, hogy távol tartsa a gyerekeit a nem kívánatos web-oldalaktól. A megbeszélésen a brit Exeter Egyetem példáját emelték ki, amely 5 intézetben működteti a „Learndirect" programot.

A Fórum egy munkacsoportot kíván felállítani, amely számadatokkal és érvekkel fogja alátámasztani az internet-tilalom eltörlésének szükségességét. A Fórumot még 2000-ben alapították azzal a céllal, hogy az oktatás minőségén javítson az igazságszolgáltatás rendszerében.

Forrás: British Prison Library Problems by Tim Austin. Daily Mirror, 2006. 01. 02.

Az oroszországi börtönhelyzet

„Az emberi jogok nem érvényesülnek maradéktalanul az orosz büntetés végrehajtási- intézetekben" – állapította meg az orosz igazságügy-miniszter. 1,3 millió főre tehető az oroszországi börtönlakók száma, ezen belül magas – 20-25 % – az előzetesen letartóztattak aránya.. Oroszország rossz hírnevét nem csak túlzsúfolt intézeteinek, hanem az elítélt jogvédelem hiányosságainak is köszönheti.

A zsúfoltság korrupciót és erőszakot szül: az elmúlt évben 87 %-kal nőtt azon esetek száma, amikor a börtönszemélyzet valamelyik tagját bűncselekmény elkövetésével vádolták, 24 %-kal nőtt a börtön falain belül elkövetett bűncselekmények száma. A börtönigazgatás az elítélteket több alkalommal is jogtalanul sújtotta büntetéssel.

Az orosz börtönnépesség az egyik legnagyobb a világon, ami a társadalomra is közvetlen hatással bír, hiszen minden elítéltnek vannak hozzátartozói. A szakemberek ugyanakkor bíznak a helyzet lassú javulásában.

Forrás: Condemns Russian prisons by Oleg Shchedrow. The Star Online, 2006. 02. 10.

Skóciában vállalkozóképző programok segítik az elítéltek rehabilitációját

A vállalkozóképző programok segítségével a skóciai elítéltek esélyt kapnak a büntetés letöltése után arra, hogy elhelyezkedési nehézségek esetén, saját maguk indíthassanak vállalkozást.

A Young Enterprise Scotland program a Polmont fiatalkorúak büntetés-végrehajtási intézetben és a Cornton Vale női börtönben már működik. A fogvatartottak viszonylag rövid idő alatt fontos ismeretekre tehetnek szert, követik a nagyobb vállalatok működését, megismerik a pénzügyi és adózással kapcsolatos tudnivalókat.

Forrás: Business programme for offenders by Hamish Mcdonell. The Scotsman, 2006. 03. 12.

Angliai fodrászképzés

A staffordshire-i Drake Hall büntetés-végrehatási intézetben hivatalosan is megnyitották az új fodrászszalont. A börtön oktatási központjában választják ki azokat az elítélteket, akik elég tehetségesek és alkalmasak arra, hogy a komoly szakmai hírnévvel rendelkező Terry Longdon fodrász keze alatt dolgozzanak.

A börtönvezetés úgy gondolja, hogy a gyakorlat megszervezése előmozdíthatja az elítéltek civil szférában való elhelyezkedésének esélyeit. A büntetés letöltése előtt pár hónappal kerülhetnek át a kiválasztott fogvatartottak a fodrászüzletbe.

Forrás: New training for prisoners by Tom Galanthy. BBC News, 2006. 04. 01.

Hepatitis immunizációs program Észak-Írországban

Az észak-írországi Börtönszolgálat hepatitisz B immunizációs programot indít három büntetés-végrehajtási intézetben. A hepatitis B vírus elleni, megelőző oltás kiosztásáról szóló döntés már 2005-ben megszületett. Hasonló kezdeményezésre eddig nem volt példa.

A hepatitisz B elterjedtsége általában alacsony a börtönnépesség körében, de magas az intravénás kábítószer fogyasztók között. Egy 2004-es független felmérés kimutatta, hogy az észak-írországi elítéltek 0,6 %-ánál mutatták ki a hepatitisz B vírust, 1,1 %-nál a hepatitis C vírust. Szerencsére egyetlen HIV pozitív sem volt a megvizsgált személyek között.

A Börtönszolgálat vezetői szerint a helyzet az alacsony fertőzöttségi értékek ellenére sem megnyugtató, mivel egy fertőzött tűvel intézett támadás is veszélyeztetheti az őrök életét.

Forrás: Hepatitis immunisation programme by James Cavan. Irish Times, 2006. 04. 10.

Nehéz helyzetben vannak az idős elítéltek az USA-ban

Az Egyesült Államok börtönpopulációja lassú öregedést mutat. Dr. Brie Williams, a San Francisco VA Medical Centre geriátria szakértője tanulmányt írt az idős elítéltek börtönkörülményeiről. Megállapította, hogy az intézetek nincsenek berendezkedve az idős emberek fogvatartására, akik számára már a mindennapos feladatok ellátása is fizikai kihívást jelent.

Dr. William férfi és női elítéltekkel töltetett ki kérdőívet. Az alanyok 55. életévüket betöltött vagy ennél idősebb személyek voltak. A Kalifornia államban készített felmérésben a női elítéltek 69 %-a jelezte, hogy a fizikai állapotánál fogva nehézségei adód-

nak a napirend betartásában. A megkérdezettek 60 %-a azt mondta, hogy a napi teendők ellátásában időnként segítségre szorul.

A felmérésben résztvevők kevésbé voltak egészségesek, mint a hasonló korú átlag szabad népesség. Az elítéltek között nagyobb arányban fordultak elő a magas vérnyomás, az ízületi gyulladás, az asztma és egyéb légzőszervi megbetegedések, mint a kinti népesség körében. A jövőre vonatkozó számítások szerint az USA-ban 2030-ra a börtönpopuláció egyharmada fog az idős korosztályba tartozni.

Forrás: U. S. Prisons not safe for the aged by Dr. Brie Williams. Journal of the American Geriatries Society, 2006. 04. 10.

A kenyai börtönszemélyzet helyzete

A kenyai börtönszolgálat egy bizottság létrehozásával akarja a börtönszemélyzet helyzetét átláthatóbbá tenni. A bizottság feladata lenne az örök előmeneteli lehetőségének, munkakörülményeinek, jövedelmi helyzetének, szakmai képzettségének a kiértékelése. Az újoncok toborzásának kérdését, valamint a büntetés-végrehajtás jogi szabályozásának hiányosságait is meg kell oldani.

Forrás: Help for prison guards by Omwanza Okomo. Daily Nation, 2006. 05. 02.

Angliában digitális nyomtatást oktatnak az elítélteknek

A Standford Hill Büntetés-végrehajtási Intézet – Sheppy-szigeten, Kentben – az első olyan intézet, amely a Börtönszolgálat engedélyével digitális, színes nyomdai központot létesített. A börtönben fogvatartott 460 elítélt a szabadlábra kerülést követően könnyebben tud elhelyezkedni a munkaerőpiacon, mivel sokféle szakmát adó képzésbe kapcsolódhatnak be.

A Learning and Skill Development Agency felmérése kimutatta, hogy az intézet képzésein résztvevők esetében alacsonyabb a visszaesési ráta: egy évvel a szabadlábra kerülést követően 20 %, szemben az országos 44 %-os átlaggal.

A képzéseket szervezők folyamatosan figyelik a munkaerő piaci elvárásokat, és rögtön reagálnak rájuk. A nyomdaipar még mindig sok lehetőséget rejt magában, nyilatkozta Ruth Exelby a British Printing Industries Federation (BPIF) elnöke. Azoknak a fiataloknak van csak helye a nyomdaiparban, akik ismerik a legújabb digitális eljárásokat és eszközöket. A nyomdai munkák a Börtönszolgálat számára évente 2 millió fontot hoznak. A Standford Hill intézet nyomdai felszereltségének modernizálása valószínűleg növelni fogja a profitot.

Forrás: Digital print system in prisons by George Calcar. The Thames, 2006. 04. 15.

A nők helyzete a dán Börtön- és Pártfogó Felügyelői Szolgálaton belül

A dán Börtön- és Pártfogó Felügyelői Szolgálat személyi állománya 4100 főt számlál, a nők az alkalmazotti összlétszám 40 %-át teszik ki. A legnagyobb részük adminisztratív munkaköröket és pártfogó felügyelői funkciót tölt be. A kisebbik részbe a ve-

zetői pozíciókat betöltő, az oktatást végző, az egészségügyi állapotért és a munkavállalásért felelős személyek tartoznak. Viszonylag kevesen mondhatják el magukról, hogy magas fokú elméleti képzésben részesültek volna. Jelenleg mindössze 136 főállású női munkavállaló sorolható ebbe a körbe.

Ma már a diszkrimináció tilalmáról szóló törvény alapján a férfi és női munkavállalók azonos jövedelemmel rendelkeznek. 2000-ben a büntetés-végrehajtásért felelős Igazságügyi Minisztérium 4 évre szóló akcióprogramot fogalmazott meg azzal a céllal, hogy a férfi és női alkalmazottak közötti egyenlőség a gyakorlatban is teljes mértékben megvalósuljon. A terv legfontosabb része az volt, hogy azokon a helyeken, ahol százalékos arányban kevesebb nő dolgozott, ott megnövelték a létszámukat. A nők helyzetét 2000 óta évente megvizsgálják és kiértékelik.

Így a városi és a nyitott büntetés-végrehajtási intézetekben a betöltetlen pozíciókra csak női jelöltekkel kötöttek munkaszerződést. E börtönökben ugyanis a nők átlagosan csak 30 %-ot tettek ki a munkavállalói létszámon belül. Természetesen a felvett női alkalmazottak tudása maradéktalanul megfelelt a feladat ellátásához.

Forrás: Danish women in prison system by Ole Sorensön. The Copenhagen Post, 2006. 04. 12.

Vallásgyakorlás Ausztriában

A vallás fontos szerepet játszhat az elítéltek életében, megkönnyíti az elszigeteltség elviselését, tartalmat és célt adhat a jövőre nézve. A hit és az egy közösséghez tartozás elősegítheti a társadalomba való beilleszkedést. Ausztriában a vallásos nevelés biztosítása az egyik legrégebbi rehabilitációs eszköz, ami lényegében egyidős a modern börtönrendszerek kialakulásával.

Az osztrák büntetés-végrehajtási törvény (StVG) 58. §-a biztosítja az elítéltek számára a vallásgyakorlást, valamint a miséken és más egyházi eseményeken való részvételt a börtönbüntetés letöltése alatt. Természetesen a papokkal való lelki gyakorlatra, konzultációra és a gyónásra is lehetőséget biztosít a jogszabály.

Az osztrák büntetés-végrehajtási intézeteket teljes és részmunkaidős lelkészek látogatják. Az elítéltek döntő hányada katolikus és evangélikus, de a vallásgyakorlásra lehetősége van a többi felekezethez tartozó fogvatartottaknak is. Ma már a misék, a gyóntatás az elítéltek igényeihez igazodva zajlik. Bécsben az egyházak egy több mint 40 férőhelyes átmeneti szállást tartanak fenn a szabadlábra került elítéltek számára.

Forrás: Religious prisoners in Austrian prisons by John Banbury. BBC News, 2006. 03. 10.

Munkavégzés az osztrák börtönökben

28 osztrák büntetés-végrehajtási intézetben 250 cég nyújt munkalehetőséget, közel 50 különböző ágazatban. A munkavégzést biztosító területek közül a börtönkonyha, a mosoda, a takarítás, az ácsműhely, a lakatosműhely, a könyvkötő, a nyomda, a betongyártó üzem és a mezőgazdasági ágazatok (állattenyésztés és növénytermesztés) számítanak a legfontosabbaknak. A konyhák, mosodák működtetése és a tisztaság fenntartá-

sa az intézetek feladata. Az ács- és lakatosműhelyek, a nyomda- és a könyvkötő részlegek üzemeltetése a magáncégekkel kötött szerződések keretében valósul meg. Ez utóbbi műhelyek és üzemek nagy szolgálatot nyújtanak a rehabilitáció megvalósítása során, mivel az ipari tanulók számára egyben oktató központok is.

A fogvatartottak a magáncégek kapcsolatai révén közvetett módon kapcsolódnak be az ipari és a kereskedelmi élet vérkeringésbe. Legeredményesebben a Stein és Graz-Karlau intézetekben valósult meg a vállalkozói szektor és a büntetés-végrehajtás közötti együttműködés, mivel itt magánkereskedelmi cégek is lehetővé teszik az elítéltek számára a folyamatos munkavégzést.

Forrás: Working possibilities in prisons by Timothy Long. BBC News, 2006. 03. 20.

Még több munka az elítélteknek Új-Zélandon

A Fogvatartottak Foglalkoztatása nevű stratégiai program jelentősen növeli az Új-Zélandon szabadságvesztésüket töltő elítéltek munkavégzési és továbbképzési esélyeit. A 2006-2009 közötti időszakra meghirdetett terv szerint a büntetés-végrehajtási intézetekben nőni fog a foglalkoztatásba bevont elítéltek száma, és javulni fognak a munkakörülmények is.

A büntetés-végrehajtásért felelős miniszter, Damien O'Connor elérkezettnek látja az időt, hogy nagyobb hangsúlyt fektessenek a rehabilitációra és a fogvatartottak szabad életre való felkészítésére. Ugyanakkor az adott terület munkáltatóinak az érdekeit szem előtt tartva oktatják az elítélteket. A büntetés-végrehajtás jobb kapcsolatra törekszik az ipari vállalatokkal és a szakmunkásképző iskolákkal.

A Szociális Ügyek Minisztériuma irányításával és segítségével már 12 hónappal a szabadlábra kerülést megelőzően biztosítják az átmenetet és az elítéltek szabad életre való felkészítését. Az erdészek, a növénytermesztők, az állattenyésztők, a villanyszerelők, a textil- és a faipari munkások kiképzésére van a legnagyobb szükség és kereslet.

Forrás: Aim to get more prisoners into work by Andrew Hardy. Scoop Independent News, 2006. 04. 15.